

Z mirom in zaupanjem!

Vzporedno s krvavo vojno gre po svetu živčna vojna, ki velja vznemirjenju živcev in razkrojitvi duha med prebivalce po raznih državah. Včasih se živčna vojna razmahne s tako silovitostjo, ki prekaša silnost in uspehe vojne. Njeno uspešnost pomnožuje propaganda, ki z radijem, z letaki in razširjanjem novic po najetih in plačanih agitatorjih vzbuja med ljudmi nemir, negotovost in nezaupanje v lastno moč. Napadom živčne vojne je danes izpostavljena vsaka država. Tudi naša. Dogodki okoli nas se zapletajo, vznemirjenje se veča. Ljudje se spogledujejo z vprašanjem: »Kaj bo?«

V pomirjenju ljudstvu je pretekli teden spregovorila naša vlada. Predsednik vlade Dragiša Cvetković in podpredsednik dr. Maček sta dala časnikarjem tole izjavo: »Pristojni naši činitelji budno in skrbno spremljajo sedanje dogodke ter jih pravilno ocenjujejo. Pri odločanju o teh dogodkih imajo vedno pred očmi naše najvišje narodne in državne koristi: neodvisnost države in njeno ozemeljsko nedotakljivost.« Ta izjava je imela dvojen namen ter ga je tudi dosegla. Pomirila je tiste ljudi med našim prebivalstvom, ki niso tako hladne

krvi in mirnih živcev, kakor je danes potrebno. Hkrati je zopet povedala zunanjemu svetu, da ne bo pod nobenim pogojem odstopila od tega, čemur se nobeden svoje svobode se zaveda: v in svobode vreden človek ne more odpovedati: svoji neodvisnosti in nedotakljivosti svojega ozemlja.

Naša država je do obeh sosednih velesil, ki sta v vojni, v dobrih in prijateljskih odnosih. Uradni zastopnik nemškega zunanjega ministrstva v Berlinu je te dni o odnosih med Jugoslavijo in Nemčijo dal pričevanje, da so odlični ter da odličnim diplomatskim odnosom z Jugoslavijo ne bi mogli ničesar dodajati. Italijanski listi tudi hvalijo zunanjo politiko naše države, da je modra ter da vedno računa s stvarnostmi.

Zaupajmo torej vodstvu naše države! To vodstvo je v zanesljivih rokah kneza-namestnika Pavla. Naša vlada je budno in skrbno na braniku naše države, njene neodvisnosti in lepe bodočnosti. Bodimo mirni in značajni! S požrtvovanjem služimo naši državi. S tem služimo sebi, svojim otrokom in njihovi bodočnosti.

»Nedostopna za vsakršen dokaz pa je druga vrsta razumnikov, propagatorjev komunistične misli; to so ljudje materialističnega (materializma) svetovnega nazora, ki jim za prehod od liberalizma v komunizem ni bilo treba dosti spreminjati svojega gledanja na svet. Nove svobodomiselnosti mladine stari liberalizem že dolgo ne zadovoljuje več, pa jim je pri iskanju komunizem svetovnonazorno še najbližje.« In tretja vrsta? To so računarski sebičniki, ki v svoji preprostosti mislijo, da bodo od tople peči prišli v novem komunističnem redu kar na vodilna mesta.

Kakšna sredstva imamo proti temu zlu? Predvsem je treba pospešiti potrebno preosnovo družabnega in gospodarskega reda, in to tem bolj, ker se danes svet spreminja z veliko naglico. »Drugo sredstvo,« je rekel g. ban, »je prava nacionalna (narodna) vzgoja, ki človeka oblikuje po duhovni podobi narodovi. Tej vzgoji nasprotna je tista, ki išče vzorov in zgledov za svoje oblikovanje človeka na vseh mogočih tujih tržiščih in ki se zadovolji s prvim, ki ga najde, samo da ni domač. Biti samemu sebi zvest, je največje dostojanstvo, do katerega se more dokopati kakšen narod.«

Kot tretje in poslednje sredstvo poudarja gospod ban izločitev ljudi z boljševiško miselnostjo iz državnih in samoupravnih služb. Tako je delal pokojni minister prosvete dr. Korosec in bilo bi želeli, da bi njegovemu zgledu v tem oziru sledili vsi, ki so na odločilnih mestih v državi. Pripominjamo, da je v prvi vrsti potrebno, da se izločijo iz vzgojne službe vsi učitelji, profesorji, vzgojitelji in prosvetarji, ki stoje idejno na skrajni levici ali pa so že povsem komunističnega mišljenja. Prav tako je v interesu mladine in domovine nujno potrebno, da se odstranijo iz rok mladine in iz vseh knjižnic, ki so mladini dostopne, vse knjige, knjižice in listi, ki rušijo v duši mladine osnove krščanske vere in morale ter dajo mladim dušam iz lepe posode piti strup materializma in komunizma.

Oglejmo si naše komuniste!

Sedanja vojna ni pokazala komunizma v najboljši luči, in to ne v socialnem ne v narodnem oziru. Kljub temu ni komunistična ideja zgubila svojih pristašev. Je sicer utrpela med raznimi narodi upadek tistih, ki so verovali v njeno odrešilnost, toda povsem v nič se njeno pripadništvo še ni razblinilo. Če se številu teh pristašev razčleni na razne sloje človeške družbe, se pojavi zanimivo dejstvo, da je komunizem zgubil na svoji privlačnosti med delovnim ljudstvom.

Delavski sloji so spregledali in uvideli, da so ideje marksističnega socializma in komunizma v dejanstvu neostvarljive. Kjer so hoteli osnovna načela marksizma dejansko ostvariti, se je kot rezultat pokazala (najboljši primer je Rusija) ne zgradba na pesek, marveč na tistih temeljih, ki jih marksistični socializem in komunizem najbolj pobijata, to je, na temeljih kapitalizma. Tako so delavci prišli iz hudega dežja zasebnega kapitalizma v še hujši položaj: pod kap državnega kapitalizma.

Gorečniki za komunistično idejo se danes nahajajo v krogih razumnosti in polrazumnosti. »Imamo komuniste učitelje in inženirje, književnike in umetnike, pravnike in zdravnike. V revijalnem časopisju, na srednjih in visokih šolah, v društvih, ki jih snuje razumnost za razumnike, se goji miselnost, kot da je uvedba komunističnega gospodarstva in komunistične kulture le še vprašanje dneva,« je rekel ban dr. Marko Natlačen 17. februarja v uvodnem govoru na zasedanju banskega sveta dravske banovine v Ljubljani.

Kje so korenine temu zlu? Morda beda in sanjavo pričakovanje komunističnega raja? Gospod ban odgovarja v svojem govoru: »Vzroki ne morejo biti v bedi, ker sicer bi moralo biti komunistično vse nižje in najnižje državno in samoupravno uslužbenstvo, ki je danes med vsemi sloji najslabše plačano in ki kivi danes res v težki bedi. Vzroki tudi ne morejo biti v napačni poučenosti o »blagodatih« komunističnega režima, ki jo povzročata divja propagandna književnost, ker se o razumniku pač ne more dvomiti, da loči zrno od plev. Ne morejo niti biti v tradicionalnem (izročenem) slovenskem slovanoljubju, ker pač vsakdo lahko vidi razliko med staro slovansko Rusijo in mednarodnimi sovjeti.«

Kje so torej razlogi? »Med ljudmi, katerih miselnost se giblje od korenščine (Kerenski je bil zadnji meščanski vladar Rusije pred revo-

lucijo boljševikov, s katerimi se je prej družil) in ljudske fronte pa vse do pravega boljševizma, so gotovo tudi taki, ki stisko časa globoko občutijo in nemirno iščejo izhoda iz nje, pa jim je tek socializacije družabnega reda pri na prepočasen.« Ti ljudje niso dovolj potrpežljivi, da bi mirno pričakali razvoj gospodarskih in socialnih preosnov, ki jih zahteva in prinaša čas in njegove potrebe, niso pa nedostopni za pametne prigovore.

Janko Bejek:

Kam s prekmurškimi sezonskimi delavci?

Zasluzek na Belju

Tujino odsvetujemo, delavcev pa imamo v Prekmurju okrog osem tisoč. Okrog tisoč ali pa še več jih je še sedaj v tujini. Kam torej s temi delavci? Kaj pa dela v državi? Brez dela v tujini ali vsaj v državi naši ljudje seveda ne morejo živeti. Ali nam da država dovolj dela in jela? Poznate vsi državno veleposestvo Belje. Tja hodijo naši delavci že dolgo vrsto let. In tu poudarim, da gre do sedaj res potrebni, siromašni delavci. To so pravi sezonski delavci. Tem gre za življenje, dočim gre drugim za udobnost. Tu se zasluži precej manj. Lansko leto so zaslužili naši delavci tu v šestih mesecih okrog 3500 din, imeli so tam brezplačno hrano, stanovanje, zdravnika in drugo ter tudi brezplačno vožnjo tja in nazaj. Pripomnim, da so naši delavci v Nemčiji okrog osem mesecev. Imamo še tudi nekaj drugih državnih posestev in precej zasebnih. Za primer navajam posestvo Karadžordževo (državna ergela), kjer je dekle zaslužilo lansko sezono (manj kot sedem mesecev) okrog 4000 din, kar je na vsak način lep zaslužek. Tu dobijo delavci plačo v naturalijah, in to pšenico in koruzo, ki jim jo posestvo izplača po dnevni ceni. Ali gre naše delavstvo rado na ta posestva? Lahko rečemo, da ne. Siromaki so seveda izjema. Drugim se pa zdi sramota, da bi šli na delo v državi, ker je to pač bolj za siromake, in kdor gre na ta posestva, je res siromak. Iz mojega kraja bi lahko šli lansko leto vsi v Belje, pa niso hoteli, češ v Belje pa že ne grem. Morda je bilo tako tudi prav, da so prišli na vrsto od drugod bolj potrebni. To samo poudarjam, da ni tako hudo, kot se navadno kriči. Če zaposlimo okrog osem tisoč naših delavcev, bomo imeli vsi dovolj kruha.

Pogodbe za Belje in druga posestva v državi so sklenjene

Veseli nas, da bo šlo letos precej več delavcev v Belje kot lansko leto. So že prišli zastopniki državnega dobra Belje v Soboto in so se tu pogodili z Zvezo poljedelskih delavcev. Naši palirje so pa dobili pozive, da se ta dan javijo pri tej zvezi. Štajercem povem, da je palir ali gazda tisti, ki delavce najame, jih nadzoruje in je njihov zastopnik pri posestvu. Letos bo šlo na državno posestvo Belje 2600 delavcev, vmes bodo seveda tudi 15—16 letni, ki tam opravljajo lažja dela.

Plača se je zvišala

Moške osebe dobijo dnevno 20 din, ženske (in tudi mlajši moški) pa 17 din. Vedimo pa, da se v Belju dela skoraj vse v akordnem delu, kjer zaslužijo delavci najmanj okrog 30 din, in to vsi, posebno letos, ko so bile plače pri akordnem delu zvišane za 40%.

Letos smo dobili nekaj novih palirjev

Vodja jim je Horvat Peter od Sebeščana, ki je bil že 12 let zaporedoma v Belju in je danes nekak vodja vseh palirjev. Hrana v Belju ni prvovrstna, vendar je pa obilna in imajo delavci bel, izvrsten kruh na razpolago, kolikor ga hočejo jesti. Da tu ni vse v redu, nam je že znano. O tem sem pisal lansko leto v »Slov. gospodarju«. Država bi morala dati zgled v vsakem oziru. Pa o tem ob drugi priliki. Kdor je siromak, bo rad šel v Belje in bo tudi s plačo zadovoljen. Tudi na zasebnih veleposestvih je plača približno ista. Vsega bo šlo letos na veleposestva v državi okrog 3600 naših de-